

De poppenspeler van Lampedusa

Over het boek

Auteur: Rindert Kromhout

Uitgeverij: Leopold

Over de maker

Als je in de Vlaamse Bibliotheekcatalogus op zoek gaat naar deze schrijver, dan kan je meer dan 400 resultaten vinden. **Rindert Kromhout** schreef zelf ondertussen al meer dan honderd boeken, maar is ook als vertaler druk in de weer. Aangezien hij ruim 40 jaar aan de slag is in de kinderboekenwereld, krijg je al snel een hele lange lijst van niet alleen leesboeken, maar ook prentenboeken, boeken voor eerste lezers en voorleesverhalen. Zijn boeken over Kleine Ezel en erge Ellie en nare Nellie kregen al een bekroning en zijn boeken werden al in maar liefst veertien verschillende talen vertaald. Veel van de leesboeken van Rindert Kromhout spelen zich af in Italië, waar hij vaak naartoe reist om inspiratie op te doen en onderzoek te doen, zodat zijn historische romans helemaal kloppen.

Vorig jaar schreef hij samen met de beroemde schrijfster Tonke Dragt het boek 'Wie achter deze deur verdwaalt'.

Je kan ze samen aan het woord zien in deze korte docu (8min)

<https://nos.nl/nieuwsuur/video/2413219-tonke-dragt-heeft-soms-een-beetje-ge-noeg-van-haar-beroemdste-boek>

1. VOOR HET LEZEN

- Lees je vaak historische romans? Waarom wel/niet? Over welke periode uit de geschiedenis lees je het liefst? Over welke het minst?
- Het verhaal speelt zich af in Rome in 1948. Wat stel je je daarbij voor? Wie woont in die stad? Welke verhalen zouden er zich afspelen op dat moment?
- Wie is al eens in Rome geweest? Hoe ziet de stad er uit? Welk gevoel roept het bij je op?
- Bekijk samen de cover en de titel van het boek. Waar zou het boek over gaan? Schrijf eventueel samen met de juryleden hun voorspellingen neer om dan later te verwerken.

2. HET VERHAAL

2.1. Korte inhoud

Na de Tweede Wereldoorlog, in Rome, begint het verhaal. Matteo is achttien jaar en droomt ervan om een beroemd acteur te worden. Hij sluit vriendschap met een groepje kunstenaars waardoor hij een aantal kansen krijgt. Thuis loopt het wel stroef: zijn grootouders hebben al jarenlang ruzie door hun tegengestelde politieke meningen. Matteo probeert zorgeloos te leven maar zijn vriendschap met Davide steekt daar een stokje voor. Davide is namelijk verliefd op hem. Matteo vindt het moeilijk om daarmee om te gaan. Hij vindt hun vriendschap erg belangrijk maar wil Davide niet aan het lijntje houden. Het lijkt wel alsof de hele stad hem uitdaagt om een kant te kiezen.

2.2. Personages

- Matteo: een enthousiaste en leergierige jongen van achttien. Hij woont met zijn familie vlakbij hun kruidenierswinkel. Hij wil later graag acteur worden.
- Davide: een vrolijke en charmante nieuwe vriend van Matteo. Ze leren elkaar net kennen aan het begin van het boek. Door de vragen die Davide stelt, begint Matteo te twijfelen aan zijn keuzes.
- Familie van Matteo: Ze wonen allemaal samen in een huis:
 - vader: eigenaar van een kruidenierswinkel, nogal passief van aard.
 - moeder: zorgt voor het huishouden, probeer de vrede in huis te bewaren.
 - Francesca: weduwe en moeder van Chiara, erg bezorgd en beschermend.
 - Chiara: nichtje van Matteo, dol op fantasie en verhaaltjes.
 - grootmoeder: heel katholiek en niet op haar mondje gevallen.
 - grootvader: heel communistisch en ook niet op zijn mondje gevallen.

2.3. Vertelperspectief / structuur

- Hoe wordt het verhaal verteld? (In derde persoon en verleden tijd)
- Kon je je goed inleven in Matteo? Waarom wel/niet? Zou het beter lukken als het verhaal vanuit een ik-persoon was geschreven?

2.4. Tijd

Vlak na de Tweede Wereldoorlog heerst er in Italië grote verdeeldheid. Dat merk je niet alleen in het gezin van Matteo, waar de grootouders zo sterk overtuigd zijn van hun mening dat ze niet meer met elkaar spreken, maar ook aan andere zaken zoals de aankomende verkiezingen:

“Het was april en over een maand zouden er verkiezingen zijn. Italië was diep verdeeld. Dankzij zijn grootouders wist Matteo daar alles van. De strijd ging vooral tussen de christendemocraten en de communisten, en op de kiezers en de politieke partijen werd er vanuit het buitenland flink druk uitgeoefend. De Amerikanen, die fel anti communistisch waren, vonden dat de Italianen hun dankbaarheid moesten tonen voor alle hulp in en na de oorlog en dus op de christendemocraten moesten stemmen. De communisten, die een leidende rol hadden gespeeld in het verzet tegen de fascistische Duitsers, vonden dat het afgelopen moest zijn met macht van de kerk en de grootgrondbezitters en voerden, aangemoedigd door de Sovjet-Unie, fanatiek campagne. De socialisten deden ook mee, maar kwamen met een genuanceerd verhaal over verzoening en redelijkheid waarnaar nauwelijks werd geluisterd.”

- Wat weten de juryleden over de rol van Italië in de Tweede Wereldoorlog? Wisten ze er iets over voor het lezen van het boek? Wat leerden ze bij? Waar hebben ze nog vragen over?
- Vinden de juryleden het interessant om een boek te lezen dat zich zowel in een andere tijd als in een ander land afspeelt?

2.5. Einde

In de epiloog worden heel wat losse eindjes afgewerkt. Je leest dat Matteo al die jaren voorstellingen is blijven maken. Nu trekt hij op bejaarde leeftijd naar Lampedusa, een klein Italiaans eiland waar een groot vluchtelingen-kamp is. Een journalist interviewt hem over zijn leven en keuzes. Matteo geeft aan dat hij geen spijt heeft van zijn keuzes. Wat je net gelezen hebt, is het verhaal dat Matteo heeft verteld aan de journalist.

- In de epiloog kan je ook lezen dat Chiara, zijn nichtje, zijn inspiratie was. Ze was namelijk het kind van zijn zus Francesca en een Duitse soldaat. Dat mocht niemand weten. Matteo vindt dat kinderen nooit het slachtoffer mogen zijn van de daden van hun ouders of andere volwassenen.
 - Matteo noemt Davide ‘de liefde van zijn leven’, maar vertelt ook dat ze elkaar niet konden geven wat ze zochten. Matteo is altijd ongetrouwd gebleven.
-

3. VERWERKING

3.1. Strijd tussen grootouders, strijd in het land

Op p.55 en p.56 kan je uitgebreid lezen hoe de grote ruzie tussen de grootouders van Matteo is ontstaan. De schrijver van het boek probeert via deze twee personages weer te geven hoe Italië ervoor stond vlak na de Tweede Wereldoorlog. Matteo probeert steeds naar beide verhalen te luisteren en doorheen het boek neutraal te blijven: hij wil zich niet mengen in de ruzie tussen zijn grootouders en heeft het ook moeilijk om een beslissing te nemen over zijn relatie met Davide. Op het einde van het verhaal beslist Matteo toch om een soort standpunt in te nemen en zich het lot van de weeskinderen aan te trekken. Hij laat een rol in een film liggen om kinderen fijne momenten bezorgen.

- Kan je deze keuze begrijpen? Waarom wel/niet? Wat zou jij hebben gekozen?
- Vind je dit een goede manier om een historische situatie te vertellen?

3.2. Kunstenaars

- Alberto Moravia, Elsa Morante, Marcello Mastroianni en Federico Fellini: Deze artiesten waar Matteo mee rondhangt hebben echt bestaan.
 - Moravia was een schrijver, die vooral bekend is door een antifascistische roman die later ook werd verfilmd. Je kan de trailer hier bekijken: <https://www.youtube.com/watch?v=w2djuGyZ-k>
 - Elsa Morante was een van de bekendste Italiaanse schrijfsters van de twintigste eeuw.
 - Marcello Mastroianni werd drie keer genomineerd voor een Oscar als beste acteur.
 - Federico Fellini was regisseur en ontving vier keer de Oscar voor beste buitenlandse film.
- Allemaal waren ze erg expliciet antifascistisch en probeerden ze via hun kunst (schrijver, acteren, films maken) de mensen van Italië te tonen dat fascisme niet het antwoord is op hun problemen. Matteo beslist om geen acteur te worden maar probeert de levens van kinderen op een kleinere schaal te veranderen via zijn eigen kunst.
 - Kende je deze namen al? Ken je andere bekende Italiaanse mensen?
 - Kan je via kunst iets veranderen voor mensen? Op welke manier?
 - Wat wil de schrijver bereiken door deze bekende mensen in zijn boek op te nemen?

3.3. Rome en Trastevere

De stad lijkt wel een extra personage in het boek. Het is duidelijk dat de schrijver veel tijd heeft doorgebracht in Rome. Hij beschrijft de pleintjes, smalle straten en cafés heel nauwkeurig. Probeer samen met de juryleden eens virtueel rond te lopen in deze wijk. Als je op Google Maps op zoek gaat naar 'Trastevere' en het oranje symbooltje in de rechterbenedenhoek in de kaart sleept, kan je met Google Street View gaan rondwandelen.

4. VERDER LEZEN

- Noem geen namen / Astrid Sy (Luitingh-Sijthoff, 2021)
- Allemaal willen we de hemel / Els Beerten (Querido, 2014)
- Het eiland van de verdwenen bomen / Elif Shafak (Nieuw Amsterdam, 2021)

Juryleden kunnen online op de boeken reageren. Ga naar www.deleesjury.be, klik op 'Lezen' en dan op de juiste leeftijdsgroep en het boek in kwestie.

Bijlage

